

людини із надзвичайно розвинутими здібностями до найрізноманітніших комунікацій.

Список використаних джерел

1. Гоулман Даниел Емоційний інтелект. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/emociyniy_intelekt_deniel_goulman_kravchuk_a.pdf (дата звернення: 18.12.2023).
2. Скібіцька Л. І. Лідерство та стиль роботи менеджера. URL: <https://library.nusta.edu.ua/depository/Оцифровані%20документи/ЛІДЕРСТВО%20ТА%20СТИЛЬ%20РОБОТИ%20МЕНЕДЖЕРА.pdf> (дата звернення: 12.09.2023).
3. Schutte Self-Report Emotional Intelligence Test, SREIT. URL: https://www.eztests.xyz/tests/schutte_sreit/ (дата звернення: 09.10.2023).
4. Peter Salovey Yale University, John D. Mayer University of New Hampshire Emotional intelligence. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.2190/DUGG-P24E-52WK-6CDG> (дата звернення: 19.12.23).

Бовсуновський Вадим Миколайович

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ВЧИТЕЛІВ ЯК ЕФЕКТИВНА СТРАТЕГІЯ ЇХ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Досить довго, робота психологічної служби в українському закладі освіти була направлена на здобувачів. Поза увагою психологів лишалася робота педагогічних працівників, які є безпосередніми учасниками освітнього процесу.

Положення про психологічну службу в системі освіти України говорить, що соціально-педагогічна підтримка надається всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей, завдань системи освіти. Основним завданням психологічної служби є забезпечення психологічної безпеки, надання психологічної і соціально-педагогічної допомоги всім учасникам освітнього процесу [3].

Під час пандемії COVID-19 українським вчителям довелося переходити до дистанційної роботи в режимі реального часу без попередньої на те підготовки. Педагоги опанували нові технології та були вимушені інтегрувати свої методичні розробки в систему дистанційної освіти. Методичний інструментарій розроблявся та вдосконалювався роками та був розрахований на очне навчання. Тому вчителям довелося опановувати нові методики викладання у віртуальному просторі.

Широкомасштабне вторгнення росії, окупація територій, знищення навчальних закладів, життя під час воєнного стану, вимушена евакуація, ракетні обстріли населених пунктів - усе це значним чином вплинуло та впливає на вчителів та суспільство в цілому. Тривожні стани, апатія, депресія, панічні напади, постравматичні стресові розлади, невмотивована агресія є доволі розповсюдженим явищем в педагогічному колективі також.

У таких умовах досить важко, без сторонньої фахової допомоги, підтримки знайти в собі ресурс та відновити рівень професійної компетентності. Тому,

сьогодні, українськи вчителі потребують особливої уваги, допомоги та психологічного супроводу своєї професійної діяльності [2].

Психологічний супровід - системна діяльність психолога спрямована на створення комплексної системи клініко-психологічних, психолого-консультативних і психотерапевтичних умов, що сприяють розвитку знань, умінь і навичок, успішній адаптації, реабілітації, особистісному становленню, нормалізації стосунків з метою успішної інтеграції та самореалізації особистості [1].

У психологічному супроводі присутні три компоненти:

- той хто супроводжує (психолог);
- той кого супроводжують (дитина, вчитель);
- шлях, який пройшли разом (спільний простір).

Отже, психологічний супровід - це двосторонній процес. Практичний психолог може надавати індивідуальну консультацію або ж працювати з групою (тренінг).

Помилково було б вважати, що психологічний супровід вчителя - це лише період адаптації молодого спеціаліста або нового працівника на робочому місці. Звісно, адаптація є важливою частиною психологічного супроводу, але далеко неосновною.

Практичний психолог виконує консультативну функцію по відношенню до всіх учасників освітнього процесу. Це означає, що вчителі мають змогу отримати професійну допомогу у вирішенні проблем навчання та виховання, комунікації з учнями та батьками, вирішенні конфліктних ситуацій [3].

Психолог допомагає вчителям, які опинилися в складних життєвих обставинах або перебувають у кризових ситуаціях (постраждали від військових дій, пережили насильство або природні чи техногенні катастрофи, важку хворобу). Попередження та профілактика професійного вигорання є також важливим напрямом роботи практичного психолога в освітньому закладі.

Для особистісного та професійного розвитку людині потрібен наставник. Здійснюючи психологічний супровід психолог виконує таку роль, адже допомагає педагогу знайти сили для подолання професійних труднощів та тяжких життєвих ситуацій.

Психологічний супровід передбачає проведення тренінгів, розвиваючих занять або регулярних зустрічей з педагогічним колективом. Наприклад, щотижневі зустрічі можуть бути короткотривалими (до 60 хв.). Як правило, на таких заняття психолог створює умови для отримання зворотного зв'язку від вчителів за допомогою методу рефлексії.

Відповідно до поставленого запиту, психолог проводить тренінг. На психологічному тренінгу вчителі покращують свої професійні навички, долають розбіжності, знаходять підтримку та сили, опановують нові методики роботи. Такі заходи сприяють емоційному розвантаженню, створюють умови для особистісного та професійного росту, покращують рівень емоційного благополуччя учасників та запобігають професійному вигоранню.

Отже, в сучасних умовах українські вчителі стикаються зі значними психофізичними та психоемоційними навантаженнями. Вони потребують психологічної підтримки.

Психологічний супровід вчителів створює умови для відновлення цілісності особистості в умовах загрози життю та здоров'ю та сприяє особистісному та професійного розвитку педагогів. Внаслідок такого впливу може покращитись педагогічна самоефективність вчителів та емоційне благополуччя педагогічного колективу.

Список використаних джерел

1. Мушкевич М. І. Поняття супроводу у сучасній психологічній науці. *Проблеми загальної та педагогічної психології* : зб.наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. Київ, 2011. Т. XIII, серія 1. С. 287–294.

2. Науково-методичні основи психологічного супроводу діяльності вчителя в умовах реформування освіти (діагностика і корекція): практ. посіб. / В. Г. Панасюк та ін. Київ: УНМЦ, 2022. 192 с.

3. Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України: Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.05.2018 № 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18>. (дата звернення: 02.02.2024).

Большая Оксана Вікторівна

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Впровадження інновацій у освітній процес відбувається надшвидкими темпами, а сам процес переходу до інноваційної освіти європейського рівня потребує наявності висококваліфікованих працівників нової генерації, що мають здатність швидкої адаптації до сучасних непередбачуваних умов, трудової та соціальної мобільності, використання інноваційних технологій. Сучасний стан становлення інноваційної економіки вимагає суттєвої трансформації системи економічної освіти по підготовці фахівців з економіки. Цифрові технології та інноваційна діяльність стали невід'ємною складовою сучасної освіти та важливим компонентом у процесі формування професійної компетентності.

Рушійною силою цифрової економіки є людський капітал (human capital) тобто знання та таланти, навички та вміння, досвід та інтелект людей. Специфіка трудових ресурсів, інтелектуального розвитку та використання їх людського потенціалу мають вплив на спрямованість та глибину розвитку економіки в цілому. Чим вище розвиток людського капіталу, тим більше підстав для розвитку отримує наука, політика, культура, мистецтво і інші різновиди людської діяльності. У значній кількості міжнародних рейтингів Україна за рівнем розвитку людського капіталу займає значно вищі місця, ніж за рівнем економічного розвитку і доходів [1].

Розвиток цифрових технологій та штучного інтелекту, блокчейну та інших інновацій у повсякденному житті є важливим фактором у процесі формування конкурентоспроможності мікро- та макроекономічних систем у